GRIFFITH JONES, Goleuni Sir Gâr yn ystod y ddeunawfed a'i effaith ar werin Cymru

Bydd y gynhadledd a drefnwyd gan Gymdeithas Hynafiaethau Sir Gaerfyrddin yn canolbwyntio ar arwyddocâd ehangach y dylanwad a gafwyd gan y Parch. Griffith Jones. Mae ei Ysgolion Cylchynol Elusennol yn hysbys i bawb; nod y rhaglen fydd archwilio 'r dylanwadau llai hysbys hynny a welwyd dros Gymru gyfan – ar y Gymraeg, ar grefydd, ar addoli ac ar faes cyhoeddi .

Bydd rhai o haneswyr amlycaf Cymru sy'n ymchwilio yn y maes yn cyfrannu i'r gynhadledd.

Mae Cymdeithas Hynafiaethwyr Sir Gaerfyrddin yn dra diolchgar eu bod wedi cytuno i gyfrannu i'r achlysur pwysig hwn.

Noddwyd gan:

TREF CAERFYRDDIN Y GANOLFAN BERFFAITH BID THE PERFECT CENTRE CARMARTHEN TOWN

www.carmants.org.uk

Cyngor Tref Caerfyrddin
Carmarthen Town Council

Y RHAGLEN

8.45 Cofrestru a Choffi

9.20. Cyflwyniad.
Llywydd y Gymdeithas Thomas Lloyd, Herodr Arbenigol Cymru

9.30. The C18 Context - poverty
Dylan Rees

10.00. The piety of Griffith Jones and its impact
Prof. Densil Morgan

11.00 munud o dawelwch

Lluniaeth

11.30. Griffith Jones' protegees and the Evangelical Revival
Dr Eryn White

12.30-13.30 Cinio + cyfle i ymweld â'r arddangosfa a'r stondinau

13.30 Hymns and their impact.
Professor E. Wyn James, with recordings of the Corran Singers

14.30. Madam Bevan – almost written out of history
Dr Mary Thorley

15.15 The wider legacy – a brief synopsis + the Carmarthenshire Enlightenment Project
Peter Stopp

15.30-16.00. Cyfle arall i ymweld â'r arddangosfa a'r stondinau

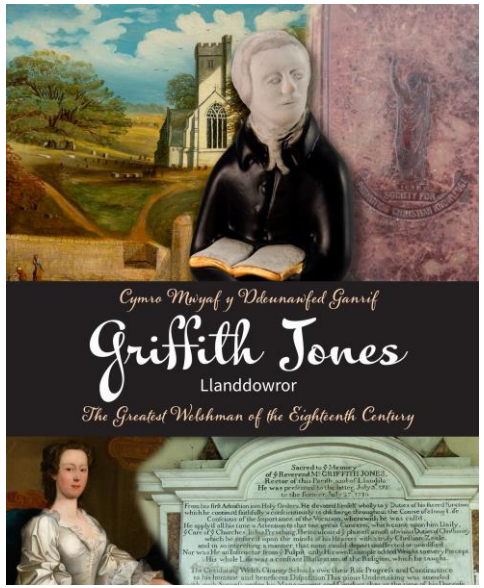

Croeso cynnes i bawb
Cymdeithas Hynafiaethau Sir Gaerfyrddin
Carmarthenshire Antiquarian Society

Cynhadledd/Dydd Treftadaeth

SADWRN 11 TACHWEDD 2023
8.45 a.m. – 4.00 p.m.

Neuadd Ddinesig St Pedr
Maes Nott,
Caerfyrddin

GRIFFITH JONES
Goleuni Sir Gâr yn ystod y ddeunawfed ganrif a'i ddylanwad ar werin Cymru.

Y CYFRANWYR

Cadeirydd: Dr Mary Thorley, Cadeirydd Cymdeithas Hynafiaethau Sir Gaerfyrddin

Thomas Lloyd

Thomas Lloyd yw Llywydd Cymdeithas Hynafiaethau Sir Gaerfyrddin. Mae ganddo ddiddordeb brwd yn hanes celf yng Nghymru.

Dylan Rees

Bu Dylan Rees yn darlithio ym maes hanes. Mae ganddo diddordebau ym maes hanes diwylliant yn enwedig yn y celfyddydau. Cyhoeddodd sawl cyfrol, gan gynnwys hanes Sir Gaerfyrddin ynghyd ag erthyglau ar hanes celf a phynciau eraill. Mae'n gyn-gadeirydd Cymdeithas Hynafiaethau Sir Gaerfyrddin.

Yr Athro D. Densil Morgan

Mae D. Densil Morgan yn Athro Emeritus Diwinyddiaeth ym Mhrifysgol y Drindod Dewi Sant, Llanbedr Pont Steffan. Bu'n Athro Diwinyddiaeth ym Mhrifysgl Bangor. Ef yw awdur y ddwy gyfrol *Theologia Cambrensis: Protestant Religion and Theology in Wales, 1588-1900* (Gwasg Prifysgol Cymru, 2018 and 2021)

Dr Eryn White

Mae 'r Dr Eryn White yn Ddarllenydd yn Adran Hanes a Hanes Cymru, Prifysgol Aberystwyth. Ei diddordeb yw hanes Cymru yn y cyfnod diweddar cynnar gan arbenigo ar grefydd a chymdeithas yn enwedig ar arwyddocâd yr argraffwasg a thwf Anghydffurfiaeth.

Yr Athro Wyn James

Bu'r Athro Emeritus E. Wyn James yn Athro yn Ysgol y Gymraeg, Prifysgol Caerdydd ac yn gyd- Gyfarwyddwr Canolfan Astudiaethau Cymreig Americanaidd y Brifysgol. Mae'n awdurdod ar lenyddiaeth a diwylliant Cymru o'r unfed ganrif ar bymtheg ymlaen. Mae ei ddiddordebau ymchwil yn cwmpasu emynyddiaeth, y faled, llên gwerin, hanes argraffu a chyhoeddi, ysgrifennu gan ferched.

Dr Mary Thorley

Mae'n enedigol o Gaerfyrddin. Enillodd radd mewn Hanes a Gweidyddiaeth ym Mhrifysgol Abertawe. Bu'n bennaeth Ysgol Gynradd yn Sir Gaerloyw, ac yn ddiweddarach yng Nghaerfyrddin. Bu'n Bennaeth Hyfforddi Athrawon ym Mhrifysgol y Drindod Dewi Sant. Mae wedi ymddeol.
Enillodd MA yn Hanes Cymru ym Mhrifysgol y Drindod Dewi Sant a PhD ym Mhrifysgol Aberystwyth. Pwnc ei doethuriaeth oedd 'The Naming of Women. The Lives of the Middle Class Women of Carmarthen 1850-1918'. Fe'i anrhydeddwyd ag OBE am ei chyfraniad i faes addysg yn 2000.

Peter Stopp

Bu Peter yn Brif Ddarlithydd ym maes Hyfforddi Athrawon. Mae ei ymchwil ar hyn o bryd yn canolbwyntio ar Lacharn a'r cyffiniau. Mae'n aelod o Bwyllgor Gwaith yr Hynafiaethwyr ac yn arwain cynllun Goleuni Sir Gâr.

Ac ar y dydd:

- **Arddangosfa sy'n manylu ymhellach ar hanes Goleuni Sir Gâr**
- **Llyfrau ar werth: gan gynnwys lawnsio '*Gofal ein Gwinllan*'**
- **stondinau:-**
    - **Archifau Sir Gaerfyrddin**
    - **Cymdeithas Hynafiaethau Sir Gaerfyrddin**
    - **Cymdeitas Ddinesig Caerfyrddin**
    - **Archif Merched Cymru**

FFURFLEN GOFRESTRU, CYNHADLEDD , SADWRN 11 TACHWEDD 2023

Dymunir cadw ..... lle yn y Gynhadledd, Sad. 11 Tachwedd 2023. £20 (aelodau) (Nifer)/£30 (eraill) (Nifer) y pen (mae'n cynnwys coffi/te wrth gyrraedd ac eto ganol y bore)

Archeber ....cinio (bwffe) £10 y pen. Gellir bwyta eich pecyn bwyd eich hunan yn y neuadd.

Gellir gwneud taliad BACS (Cod Didoli:560042/Rhif. Cyfrif. 02429233) neu siec, yn daladwy i: Cymdeithas Hynafiaethau Sir Gaerfyrddin

Dychweler y ffurflen hon (er ichi wneud taliad BACS)

erbyn 1 Tachwedd 2023 naill ai trwy ebost at carmantiantiquarians@gmail.com neu at Christine Davies, Cobswell, Ferry Road, Cydweli, Sir Gâr, SA17 5EJ

Enw(au)_____ **Ffôn**_____

Ebost_____

Amgaeaf siec yn daladwy i CAS am £_____/ Gwnaed taliad BACS ar ___/__/2023